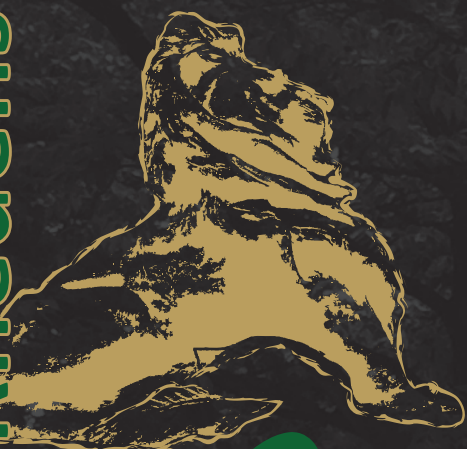

Rhedens

Dorps

Gezicht

Voorwoord

In Rheden gebeurt wat!

Het was maart 2011 toen belangenvereniging Rhedens Dorpsbelang tot de conclusie kwam dat er eigenlijk een dorpsvisie of dorpsplan zou moeten komen. Een visie op ons dorp, niet van Rhedens Dorpsbelang alleen, maar van vooral de inwoners zelf. Daarmee zou Rhedens Dorpsbelang bij haar activiteiten beter aan kunnen sluiten bij de beleving en wensen van alle bewoners van ons dorp. En om meer richting te kunnen geven aan ontwikkelingen die de leefbaarheid en saamhorigheid in ons dorp ten goede komen: op korte, middellange en lange termijn. Op de jaarvergadering van Rhedens Dorpsbelang in april 2011 is een werkgroep geformeerd, die daarna de dorpsvisie handen en voeten heeft gegeven. Om die dorpsvisie te maken was veel informatie nodig: de mening van heel veel betrokkenen bij ons dorp. Daartoe zijn interviews gehouden met een groot aantal verenigingen en sleutelpersonen uit het dorp. Ook hebben wij talloze reacties ontvangen per brief en email. De voorlopige bevindingen zijn in oktober tijdens een druk bezochte informatie avond (het "Groot Dorpsoverleg") gepresenteerd en besproken met het dorp. Dit alles vormt de basis voor de definitieve dorpsvisie, die wij "Rhedens Dorpsgezicht" hebben genoemd.

Dit "Rhedens Dorpsgezicht" geeft weer hoe wij als Rhedenaren aankijken tegen ons dorp. Met als doel elkaar te stimuleren die dingen te (blijven) doen die het wonen, werken en recreëren in ons dorp aantrekkelijk maken. Het geeft inzicht in diverse aspecten van ons dorp: op sociaal, ruimtelijk en economisch gebied en moet ons stimuleren wat er gebeuren moet: en dat is heel wat!

Er ligt een uitdaging voor de komende jaren die vertaald moet worden naar gemeentelijke structuur- en beleidsplannen en concrete activiteiten op het niveau van de wijk en de buurt. Iedereen heeft daarin zijn eigen rol en verantwoordelijkheid: bewoners, ondernemers, verenigingen, maatschappelijke organisaties en niet in de laatste plaats de gemeentelijke overheid als regievoerder. Niet ieder voor zich, maar vooral met elkaar. De sleutel in deze dorpsvisie is dan ook: samenwerking! Wij stellen voor om onze gemeenschappelijke aandacht dit jaar te richten op de door ons aangegeven 10 kernpunten. Wij bedanken iedereen die wij hebben gesproken voor hun vertrouwen, openheid en vooral betrokkenheid bij ons dorp. Dankzij de inbreng van velen is er nu een kijk op het dorp door de dorpsbewoners zelf, zonder politieke inbreng, maar wel met financiële steun van de gemeente om dit mogelijk te maken.

Trots bieden wij u dit "Rhedens Dorpsgezicht" aan en wensen u veel leesplezier toe. Wij hopen dat ook u gestimuleerd wordt om er gezamenlijk de schouders onder te zetten.

Namens het bestuur van belangenvereniging Rhedens Dorpsbelang,
Chris van Zwam & Fons Rengers - Co-Voorzitters
Januari 2012

Co-Voorzitter Chris van Zwam

Co-Voorzitter Fons Rengers

Samenvatting

De belangenvereniging RHEDENS DORPSBELANG heeft het initiatief genomen om gewenste ontwikkelingen in het dorp in beeld te brengen. Met een groot aantal direct betrokkenen is nagegaan welke problemen worden ervaren en besproken is wat er zou moeten gebeuren om de leefbaarheid van het dorp te waarborgen. Leefbaarheid wordt bepaald door de inzet van velen, niet in de laatste plaats van de Rhedenaren zelf. De energie die bewoners, bedrijven, bestuurders en medewerkers van de vele verenigingen en instellingen kunnen leveren is onmisbaar, naast de noodzakelijke ondersteuning van de overheid. Samenwerking is daarom een van de centrale punten in dit DORPSGEZICHT.

Een visie op de toekomst is mooi, maar aan de uitvoering daarvan werken is beter. Daarom zijn actiepunten geformuleerd, onder de titel “wat dient er te gebeuren”. Het gaat om concrete punten, bedoeld om aan te pakken door één of meer betrokkenen.

De nadruk ligt vooral op maatschappelijke en culturele ontwikkelingen. Daar moeten snel acties op gang worden gebracht en moet de voortgang van lopende plannen worden verzekerd. Er zijn weliswaar noodverbanden gelegd, maar die zijn niet toekomstbestendig en moeten dus snel worden vervangen door definitieve oplossingen. Het ontbreken van behoorlijke accommodaties springt het meest naar voren. Een nieuwe “Willem de Zwijger”, een liefst centraal gelegen gezamenlijke accommodatie, is voor veel sociaal-culturele activiteiten van groot belang. De bibliotheek hoort daar nadrukkelijk bij en zal daarvoor een stevige drager kunnen zijn. Betrokkenen realiseren zich goed dat het stichten en vooral in stand houden van het beoogde dorps huis veel gezamenlijke inzet vergt.

Ook op het terrein van sport en bewegen leeft de overtuiging dat gezamenlijk optrekken loont. Daarvoor zijn inmiddels stappen gezet in het Rhedense sportpark, in samenhang met plannen voor de herstructurering van de sportvelden. Ook omdat de betrokken verenigingen de handen in elkaar hebben geslagen, kan het beheer voor de langere termijn goed worden geregeld. Herschikking en verdichting bieden in dit deel van het dorp ook ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. De dreigende sluiting van het zwembad heeft veel creativiteit losgemaakt; met de inzet daarvan moet het bad open kunnen blijven. Al met al kunnen de verenigingen, samen met de professionele partijen in het dorp Rheden profileren als een centraal gelegen “sportdorp”, met een functie voor de hele gemeente en wellicht een bredere omgeving.

Voor het slagen van het buurtnetwerkproject is continuïteit één van de belangrijkste voorwaarden. Die moet dus gegarandeerd worden. Steeds wisselende mensen en veranderende middelen verstoren een goede voortgang.

In Rheden Oost liggen eveneens kansen om kwaliteiten te verbeteren. Maak er, veel meer dan nu het geval is, bedrijventerreinen in het groen van en draag ook daarmee bij aan het groene imago van Rheden. Stimuleer dat het extensieve ruimtegebruik wordt verbeterd. Schep zo kansen voor beter inpasbare vormen van bedrijvigheid en mogelijk voor andere functies.

De ligging van Rheden aan Veluwezoom en IJssel, biedt unieke kansen voor toerisme en recreatie. Het dorp zou de verbinding kunnen zijn tussen “zand” en “water”. Nu al komen er jaarlijks meer dan 2 miljoen bezoekers naar de Veluwezoom, maar het dorp merkt er weinig van. Aantrekkingspunten aan de waterkant met nadruk op de natuur in de uiterwaarden en vooral nieuwe initiatieven in het dorp zelf, zijn nodig om die verbinding tot stand te brengen.

De toegangen tot het dorp moeten visitekaartjes voor Rheden worden. Via die toegangen dient men een aantrekkelijk centrum binnen te komen. Met de herinrichting van de Groenestraat wordt een belangrijke stap gezet. Het is nu vooral aan de ondernemers om de uitstraling van de straat te vergroten en aan de bewoners om te laten blijken dat men de voorzieningen waardeert.

Daarmee is de ruimtelijke kwaliteit van het dorp aan de orde: die kan en moet beter. Zorg voor de kwaliteit van de omgeving begint met het tegengaan van verslonzing en met het uitvoeren van behoorlijk onderhoud van paden, tuinen en uiteraard ook van de openbare ruimte. Het dorp dient haar karakteristieke kenmerken meer te koesteren. Veel is verdwenen, maar met een zorgvuldige aanpak zijn waardevolle elementen herkenbaar te

maken. Daar liggen dus taken voor eigenaren, huurders en voor de gemeentelijke overheid. Daar kan al snel wat aan worden gedaan. Voor de verdere toekomst is het noodzakelijk om structurele kwaliteitsaspecten in beeld te brengen. Rheden kent een betrekkelijk groot aantal versleten woningen en (binnen)terreinen die niet meer op toekomstige behoeften zijn afgestemd en een forse investering nauwelijks meer waard zijn. Daar zijn herstructurering en (ver)nieuwbouw nodig. Versnippering van eigendom nu, belemmert vrijwel alle kansen voor structurele verbetering straks. Stop dus de verkoop van verouderde huurwoningen en maak plannen voor vernieuwing. Daarmee worden ook de keuzemogelijkheden om te wonen in ons dorp vergroot.

Het is duidelijk dat de voorstellen om de spoorlijn als noordtak van de Betuwelijn te gebruiken, niet aanvaardbaar zijn. De toegankelijkheid van het dorp wordt er drastisch door beperkt, trillingen en lawaai hebben verlies van woonkwaliteit tot gevolg in een aanzienlijk deel van het dorp. Dat moet worden voorkomen. Een duidelijk Rhedense stem in het RONA blijft noodzakelijk.

Al met al dient er heel wat te gebeuren. Niet alles kan tegelijk, niet alles weegt even zwaar. Daarom staan hier onder de kernpunten. Niet alles ligt op het bordje van één partij: juist gezamenlijke inzet leidt tot de gewenste resultaten. Het dorp kan veel initiatieven zelf nemen en uitvoeren, met de gemeente als ondersteunende en zonodig meesturende partner. Omgekeerd liggen er taken bij de gemeente, waarbij inzet van de bewoners onmisbaar is. Samenwerking dus als voorwaarde voor de aanpak van de kernpunten.

Wat dient er te gebeuren

1. Realiseer een dorps huis: een nieuwe “Willem de Zwijger”, als huis voor de bibliotheek, als thuis voor sociaal culturele activiteiten en als ontmoetingsplek voor jong en oud.
2. Stimuleer samenwerking tussen de verenigingen en de professioneel bij sport en bewegen betrokkenen, om het “sportpark Rheden” duurzaam in stand te houden.
3. Vergroot de kwaliteit van woningvoorraad en woonomgeving door herstructurering en (ver)nieuwbouw. Stop de verkoop van verouderde huurwoningen.
4. Benadruk bij alle betrokkenen dat onderhoud van de openbare ruimte, panden en tuinen beter moet. Stop de verslonzing.
5. Pak de bedrijventerreinen verder in met groen. Stimuleer uitplaatsing van extensieve ruimtevreter.
6. Waarborg voor langere termijn de ondersteuning van (buurt)maatschappelijk werk.
7. Buit de toeristisch-recreatieve kansen uit van een verbinding tussen Veluwezoom en IJssel. Realiseer nieuwe aantrekkingspunten aan de waterkant.
8. Zorg ervoor dat de Groenestraat na de herinrichting gevarieerd, levendig en veilig blijft voor alle gebruikers.
9. Zet alles op alles om een noordtak van de Betuwelijn langs de Veluwezoom te voorkomen.
10. Voor alles is samenwerking nodig: het bewustzijn is er, de bereidheid ook. Stimuleer elkaar!

9 Acties: Wat dient er te gebeuren

9.1. Aantallen Rhedenaren

1. Stimuleer met goede woonmogelijkheden, voorzieningen, accommodaties en ook maatschappelijke dienstverlening dat Rheden voor de diverse groepen aantrekkelijk blijft.
2. Zorg voor goede plekken waar jongeren en ouderen elkaar kunnen ontmoeten en met elkaar actief kunnen zijn.

9.2. Betrokken op de samenleving: uitgebreid en veelkleurig verenigingsleven

1. Ga na welke kansen en bedreigingen zich voordoen voor de instandhouding van omvang en verscheidenheid van het Rhedense verenigingsleven en geef aan welke vormen van ondersteuning geboden zijn.

9.3. Verenigingen onder druk: samenwerken helpt

1. Geef meer bekendheid aan al bestaande mogelijkheden en aan initiatieven die de gemeente al heeft genomen ter ondersteuning van verenigingsbesturen.
2. Stimuleer samenwerking en wederzijdse inspiratie tussen verenigingen en de professionele partijen in het dorp, zowel bij de opzet van nieuwe activiteiten, het overleg met de gemeente, als het in standhouden van accommodaties.
3. Stel een voorbereidingsgroep in voor stichting en beheer van één accommodatie voor in het bijzonder sociaal culturele verenigingen, diverse gemeenschapsactiviteiten en de bibliotheek.

9.4. Buurtproject

1. Zorg voor voortvarendheid en continuïteit in de bemensing en middelen voor het buurtproject. Vertrouwensrelaties bouw je niet op met een steeds wisselende bezetting.
2. Stimuleer en faciliteer actieve betrokkenheid van de buurtbewoners en de bereidheid om medeverantwoordelijkheid te dragen in het buurtproject.
3. Schep passende ruimten voor de jeugd, binnen en buiten. Realiseer "The New Spot" bij voorkeur in of in de directe nabijheid van het te stichten dorpshuis.

9.5. Betrokken op maatschappelijke voorzieningen

1. Wees alert op probleemsituaties en maak gemeentelijke mogelijkheden voor financiële ondersteuning nog beter bekend, ook in het dorp Rheden.

9.6. Bedrijven

1. Leg meer nadruk op het belang van de daadwerkelijke betrokkenheid van het Rhedense bedrijfsleven bij de lokale samenleving. Versterk daarmee het draagvlak voor verenigingen en tal van andere maatschappelijke verbanden en initiatieven.

9.7. Ruimtelijke hoofdstructuur

1. Verbeter de bereikbaarheid van het openbaar vervoer, vooral voor mensen die slecht ter been zijn.
2. Maak het dorpse karakter op de hoofdontsluitingen beter herkenbaar, zodat men ook daar beseft dat daar lage snelheden bij horen.

9.8. Van vroeger naar nu

1. Maak een plan voor herstructurering en (ver)nieuwbouw van verouderde buurten en woningen. Doorbreek daarmee de eenvormigheid; creëer herkenningspunten. Bedenk dat ruimte en kwaliteit van veel oudere woningen niet meer op de toekomst zijn berekend.
2. Zoek naar mogelijkheden om grootschalige en ruimtevreterende bedrijfsonderdelen te verplaatsen. Pak in elk geval bedrijfslocaties beter in met groen.

9.9. Karakteristieke elementen

1. Maak een overzicht van karakteristieke en typerende plekken in Rheden, als hulpmiddel voor behoud of herstel van het eigene van het dorp.
2. Wees alert en stimulerend wanneer zich mogelijkheden voordoen om karakteristieke elementen in het dorp te herstellen of verbeteren. Geef bijzondere aandacht aan de entrees van het dorp.

9.10. Beleving van ruimtelijke kwaliteit

1. Verbeter het onderhoud van straten en trottoirs, geef signalen over nodig herstel door aan de gemeente en wees alert op tekenen van verval: iedereen heeft hierin een taak.
2. Wijs eigenaren en huurders met nadruk op gebrek aan onderhoud of zichtbaar verval. Spoor hen aan tot verbetering, desnoods onder druk.
3. Voltooi de aanleg van op- en afritten van trottoirs voor rollators, zodat ook ouderen op elke hoek gemakkelijk en veilig kunnen oversteken.
4. Stimuleer bedrijven om bij te dragen aan de ruimtelijke kwaliteit door te zorgen voor een aantrekkelijke afscherming.

9.11. Aantallen woningen

1. Ga bij (ver)nieuwbouw na of voldoende wordt bijgedragen aan de vergroting van de verscheidenheid in de woningvoorraad naar huur/koop, groot/klein, wel/niet gestapeld.

9.12. Kwaliteitsaspecten van de woningvoorraad

1. Onderzoek waar oudere huurcomplexen en -woningen nog toekomstbestendig te maken zijn en bepaal waar (ver)nieuwbouw en herstructurering betere perspectieven biedt.
2. Stop de individuele verkoop van woningen in de oudere huurcomplexen, om te voorkomen dat herstructurering en (ver)nieuwbouw op termijn worden bemoeilijkt.
3. Vergroot de verscheidenheid in het woningbestand.

9.13. Huisvestingsaspecten

1. Wees alert op signalen over aantasting van de leefbaarheid.
2. Ga na of de ruimte voor lokaal beleid bij de woonruimteverdeling optimaal wordt benut.

9.14. Sport en bewegen

1. Profileer Rheden met haar centrale ligging met een uitgebreid pakket aan mogelijkheden meer als "sportdorp". Gebruik van de accommodaties en volksgezondheid varen er wel bij.
2. Intensieve overleg en gezamenlijk optreden van sportverenigingen en professionele partijen in het dorp en ga na of een "sportraad" samenwerking daadwerkelijk bevordert.
3. Ontwikkel met betrokkenen een visie voor de inrichting van de "sportzone" als geheel, gericht op efficiënt ruimtegebruik en plek voor nieuwe functies. Betrek daarbij ook de parkeersituatie langs de IJsselsingel.
4. Waarborg het behoud van het zwembad voor de lange termijn, door samenwerking tussen gemeente en gebruikers en ontwikkeling van nieuwe vormen van beheer en exploitatie.

9.15. Sociaal-cultureel

1. Start op korte termijn een verkennend onderzoek naar mogelijkheden van beheer en exploitatie van een gezamenlijke, centrale accommodatie, een "dorpshuis". Leg daarbij nadruk op eigen taken en verantwoordelijkheden van gebruikers en neem potentiële locaties in beschouwing. Betrek daar de bibliotheek bij.
2. Ga na hoe kan worden voorzien in de behoefte aan opslagruimte voor verenigingen.

9.16. Overig

1. Voorkom bij de start van nieuwe accommodaties oneigenlijke concurrentie met de professionele horeca.
2. Bevorder intensiever gebruik van de monumentale ruimten van en bij de Dorpskerk.

9.17. Winkels

1. Wijs ondernemers en klanten erop dat de blijvende aantrekkelijkheid van de Groenestraat mede afhangt van hun inspanningen en loyaliteit.
2. Treed in overleg met de supermarkten om de uitstraling van de gevels te verbeteren.
Wijs anderen op het negatieve effect van achterstallig onderhoud.
3. Verbeter de afwikkeling van aan- en afvoer.
4. Zorg voor voldoende fietsrekken op goede plekken.

9.18. Horeca

1. Versterking van de toeristische horeca is nodig: waarom geen nieuw “Veerhuis” waar de rivier het dorp het dichtste nadert?
2. Bezie de unieke ligging van voormalige steenfabriek op kansen voor horeca, in samenhang met de toeristische ontwikkelingen van de Veluwezoom en de IJssel.

9.19. Scholen

1. Verken de mogelijkheden van samenwerking tussen scholen en sportverenigingen voor sportieve vormen van buitenschoolse opvang en bewegen.
2. Maak de banden tussen scholen en bibliotheek nog hechter.

9.20. Bibliotheek

1. Geef ruimte voor het uitproberen van nieuwe concepten, op een nieuwe locatie, namelijk het te stichten dorpshuis.

9.21. Medisch centrum

1. Ga na of bij de ontwikkeling van de nieuwe schoollocatie aanvullende parkeerruimte voor het medisch centrum gerealiseerd zou kunnen worden.

9.22. Bedrijven en locaties

1. Wees alert op kansen voor intensivering van terreingebruik en, liever nog, verplaatsing van de ruimtevreterende bedrijfsonderdelen naar elders.
2. Maak ook de bedrijventerreinen groener.

9.23. Recreatie en toerisme: kansen te over, maar hoe benutten.....?

1. Sla de handen ineen om een deel van de stroom naar de Veluwezoom ook te laten genieten van de landschappelijke kwaliteiten langs de IJssel en leg verbindingen.
2. Waarborg het voortbestaan van de pont als onmisbaar element in de toeristisch-recreatieve ontwikkeling voor fietsers en wandelaars.
3. De Groenestraat-Veerweg-Schoolweg moeten voor wandelaars en fietsers gaan fungeren als logische en aantrekkelijke route tussen “zand en water”.
4. Creëer een “trekker” aan de IJsseloevers, wellicht een nieuw “Veerhuis”, als plek voor verblijf en uitgangspunt voor tochten langs de IJssel en in de uiterwaarden.
5. Versterk elementen die de eigenheid van Rheden laten zien.

10 Kernpunten in de aanpak

1. Realiseer een dorpshuis: een nieuwe “Willem de Zwijger”, als huis voor de bibliotheek, als thuis voor sociaal culturele activiteiten en als ontmoetingsplek voor jong en oud.
2. Stimuleer samenwerking tussen de verenigingen en de professioneel bij sport en bewegen betrokkenen, om het “sportpark Rheden” duurzaam in stand te houden.
3. Vergroot de kwaliteit van woningvoorraad en woonomgeving door herstructurering en (ver)nieuwbouw. Stop de verkoop van verouderde huurwoningen.
4. Benadruk bij alle betrokkenen dat onderhoud van de openbare ruimte, panden en tuinen beter moet. Stop de verslonzing.
5. Pak de bedrijventerreinen verder in met groen. Stimuleer uitplaatsing van extensieve ruimtevreter.
6. Waarborg voor langere termijn de ondersteuning van (buurt)maatschappelijk werk.
7. Buit de toeristisch-recreatieve kansen uit van een verbinding tussen Veluwezoom en IJssel. Realiseer nieuwe aantrekkingspunten aan de waterkant.
8. Zorg ervoor dat de Groenestraat na de herinrichting gevarieerd, levendig en veilig blijft voor alle gebruikers.
9. Zet alles op alles om een noordtak van de Betuwelijn langs de Veluwezoom te voorkomen.
10. Voor alles is samenwerking nodig: het bewustzijn is er, de bereidheid ook. Stimuleer elkaar!

Werkgroep Rhedens Dorpsgezicht

v.l.n.r. Chris van Zwam, Henk Otter, Luuk Kuiper, Kyra Meeuwissen, Henk Welmers, Fons Renegers, Jeroen Perk.